ч. 72 (11.040). Львів, пятниця 1. квітня 1927. [illegible] Рік XLV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Розмах праці?

Львів, 31. березня 1927.

Польський сойм, що на протязі чотирьох з половиною років, премедитаційно занедбував свої обовязки, відкладаючи *ad calendas graecas* вирішення найпильніших питань суспільно-політичного життя, раптом в останніх часах проявив просто скажений розмах праці, що досадніше можна висловити німецьким словом: *Arbeitswut*. На початку літа мин. року польський сойм власною ухвалою признав себе нездатним до творчої, позитивної праці, до розвязки актуальних питань адміністраційного й економічного життя, уділюючи широких повновластей урядові й президентові держави. Таким чином теперішній сойм добровільно видав на себе присуд смерти, вирішив свою непідготованість, незрілість і законодатну нерозположеність. Єдиним наслідком ствердження своєї імпотенції могло бути його розвязання і розписання нових виборів. А однак той сойм продержався до нинішнього дня і не знати, коли саме закінчить своє нужденне, безславне животіння. Продержався він тому, що був потрібний диктаторському урядові для легалізації травневого перевороту. І не лише перевороту — як такого, але і всіх випливаючих з нього наслідків.

Є це може єдиний в історії держав, наскрізь абсурдальний випадок, що збройний переворот, звернений проти всевлади сойму, проти його більшости, після побіди зберігає фікцію парляментаризму, а парлямент добровільно, не примушений фізичною силою, погоджується не лише з доконаним фактом, але і зі своїм фіктивним становищем. Правда, Олівер Кромвель (в половині XVII. ст.) теж примусив англійський парлямент чинити його волю, але при допомозі фізичного насилля, окруживши парлямент і поставивши збройну сторожу при дверях. А польський парлямент, забувши власну честь і нехтуючи примітивною самопошаною, впав на коліна перед зненавидженим соймовою більшістю переможцем, лякаючись кнута.

Коли згадуємо про лінивство і нездарність теперішнього сойму, про відсутність плянової роботи, то робимо йому значну „кривду“. Бо під одним оглядом теперішній сойм виявив велику активність, єдність думки і солідарність вчинків, а саме у відношенні до тзв. славянських меншостей, до українців і білорусинів, до двох народів, що мають велику і суцільну власну національну територію. Теперішній польський сойм був наставлений досі тільки в одному напрямку: обезправити „славянські меншости“ — і в тому напрямку він послідовно йшов до наміченої мети, здійснюючи заповітні думки і мрії дідів і прадідів. Висловом тієї активности польського сойму, всіх його польських складових частин є закон з 31. липня 1924.

І коли після травневого перевороту польський сойм соромно капітулював перед переможцем; коли згодився на ролю лакея у кареті тріюмфатора; коли погодився на своє нужденне животіння, то лише тому, що сподівався покірністю, і самозапереченням своєю самопожертвою здійснити програму повного обезправнення „національних меншостей“ взагалі, а славянських зокрема. Польська більшість теперішнього сойму, вгинаючи коліна перед переможцем, леліяла благородну думку про помирення, поєднання з переможцем і його камарилею коштом непольських народів.

І скоро тільки затиралися гарячі травневі дні 1926 р., скоро сутінок історії почав окутувати конфлікт між двома силами, віджили канібальські інстинкти реакційної більшости. Предметом її ненаситности стали знову національні меншости. Центроправа більшість теперішнього сойму постановила запетрифікувати свою перевагу в будучому соймі, усуваючи з нього представництва непольських народів і дрібних соціяльних ґруп. Одночасно тасама більшість постановила утвердити домінуюче становище розпорошеної польської меншости на українсько-білоруській території в самоврядній ділянці при допомозі специфічних *ad hoc* сконструованих вихилясів у підготовлюваному самоврядному законі. Товчком до такої наглої печаливости є ніщо інше, тільки сумнів, чи паном будучого сойму буде й надалі дотеперішня реакційно-канібалістична більшість.

Журба, щоби „меншостева“ добича не вирвалась в будучому соймі з рук канібалістичних гонителів, заставила польський сойм проявити в останніх часах *maximum* енергії, просто біснуватий розмах в праці над зміною виборчої ординації до сойму і над таким пошматуванням самоврядного законопроєкту, щоби місцеве самоврядування на українсько-білоруській території звести на нінащо, на провокаційну фікцію. Опір „нац. меншостей“ і слабо, чисто формально маркована опозиція польських лівих партій дещо здержували розмах праці розбриканого центроправу, який ввійшов уже був в тайне порозуміння з лівицею, а тимсамим приближувався і до „святая святих“ мовчазного уряду. Закриття соймової сесії, здавалося, поклало край глибоким замислам центроправу. Правда, існує ще можливість відбути звичайну соймову сесію, присвячену виключно справі зміни виборчої ординації до сойму і доведення до успішного кінця кульгавого самоврядного закону, однак таємна пасивність уряду тінею непевности поклалася на цих можливостях.

Після закриття соймової, тзв. бюджетної сесії, можна було навіть ворожити, що небезпека в значній мірі минула. Однак відбуття в дні 30. березня ц. р., не вважаючи на закриття соймової сесії, приватної конференції представників усіх польських клюбів — від всеполяків до пепесівців включно, вказує, що та небезпека є постійною, хронічною і може більше актуальною тепер, як коли-небудь іншим разом. Між усіми польськими партіями зарисовується порозуміння, як це було при ухваленні шкільних і язикових законів в 1924 р., коштом непольських народів. Зариси того порозуміння вже заістнували, а виявив їх 29. березня промотор остаточного погноблення „славянських меншостей пос. Гломбінський в розмові з представником „Слова Польського“.

Справа взяла додатній для реакційної канібалістики оборот, коли польські ліві партії виявили тенденцію в напрямі компромісу. Тому, не зважаючи на закриття соймової сесії, відбуваються розмови з лівицею в справі зміни виборчої ординації до сойму і відповідного спрепарування самоврядних законів. З хвилею завершення тих розмов буде скликана надзвичайна соймова сесія з кінцем квітня або з початком травня — президентом держави (з уряду або на домагання третини послів) — для законодатної фіналізації порозуміння

Як далеко посунулося порозуміння?

„Досі партії лівиці — твердить пос. Гломбінський — згодилися тільки на одно наше домагання, а саме на забезпечення польських мандатів з окраїнних виборчих округ, шляхом збільшення тих округ і вдержання пропорціональної системи. Не згодилися до тепер партії лівиці на міцніше забезпечення вибору польських послів при допомозі союзу списків, що служить лише національним меншостям в тих округах і при допомозі обмеженого голосування, тзв. *vote limite. Невиключене, що і на те домагання згодяться* або повернуть до мого первісного внесення, щоби запевнити постійну кількість мандатів полякам шляхом відокремлення польських виборчих списків“.

Як бачимо, справа зміни виборчої ординації до сойму коштом уже і так грубо покривджених „нац. меншостей“ находиться на „добрій дорозі“. Величаво представляються і зариси порозуміння щодо самоврядних законів на терені Сх. Галичини і східних земель.

„Щодо Львова одержали ми (польська реакція. — Ред.) запевнення, що ліві партії згодяться на окремий статут для м. Львова. Щож торкається решти Сх. Галичини і східних воєвідств, то *ліві партії тимчасом згодилися лише на відсунення на означену кількість літ уведення в життя нової виборчої ординації*. Натомість ми займаємо те становище, що те введення в життя ординації для Сх. Галичини і східних воєвідств не повинно бути визначене ніяким речинцем, тому що ті воєвідства з огляду на окремі відносини вимагають ординації, опертої на інших основах“.

Подаючи розмову зі своїм лідером, „Слово Польске“ не може стриматися від розсаджуючої його пекельні челюсти радости:

„Кидає вона (та розмова — Ред.) характеристичне світло на низку найкапітальніших проблем хвилі, а для *польського громадянства в Сх. Галичині приносить низку радісних відомостей в справі запевнення нашого стану посідання в найближчій будучині*“.

Очевидно, розмах праці соймових суверенів на тому не кінчається. В останній хвилі пригадали вони собі виконавчі закони до поодиноких постанов конституції з 1921 р., як пресовий закон, закон про товариства і союзи, закон про листову таємницю, закон про суди присяжних, і в тому напрямі теж починають проявляти скажений розмах праці.

Та в даній хвилі цікавить нас зміна виборчої ординації до сойму і самоврадні закони. Польські партії порозумівуються, єднаються, доходять до компромісів, щоби міцно стиснути мотуз на нашій шиї. А ми?

Ф. Ф.

Польсько-більшовицькі переговори.

Польський міністр закордонних справ Залеський сказав у своєму інтервю з представником редакції варшавського „Роботніка“, що польсько-більшовицьких переговорів про пакт неагресії ніхто не переривав і що вони ведуться тепер тільки в приспішеному темпі. Таку заяву вважав мін. Залеський доцільною, щоби спростувати пресові відомости про нібито наново початі перегори між Польщею і СРСР. Отже на думку керманича теперішньої закордонної польської політики початих свого часу між обома державами переговорів про неагресію хоч ніхто не переривав, то всеж вони підпали деякому опізненню наслідком зміни на становищі польського посла в Москві, наслідком інспекції тим останнім польських консулятів у Харкові та Ленінграді та накінець наслідком виїзду самого Залеського до Женеви. Тепер же польський посол у Москві Патек отримав у часі свого побуту у Варшаві інструкції і переговори підуть бистрим ходом вперед.

Можнаб повірити такій заяві польського міністра, якщо не булоб деяких ноторійно відомих фактів, що вказують на інші причини „інтензивнішого“ ведення переговорів між СРСР і Польщею в справі пакту про неагресію. Перш за все відомо, що минулого року тойже Залеський заофероване радянським послом у Варшаві Войковим проєкту на радянсько-польський пакт про неагресію не приняв, мотивуючи це тим, що Польща не може заключувати сепаратного, а один спільний пакт між прибалтійськими державами з Польщею на чолі з одного і СРСР з другого боку. Перед двома місяцями, отже вже цього року Москва знов надіслала до Варшави готовий проєкт такого пакту, але тоді ніхто з польських дипльоматів не спішився його брати поважно під розвагу, бо панувала цілком інша міжнародня констеляція від теперішньої. Тоді Англія ще в повному розмаху реалізувала свій плян дипльоматичними заходами здійснюваної ізоляції СРСР на европейському терені. Метою тієї обхідної англійської політики було спричинити концентрацію всеї уваги більшовиків на Европу, а передовсім на їх европейських сусідів і тим самим відірвати її від Китаю. Та Англія перерахувалася.

Нині вона потерпіла велику поразку на китайському фронті. До того ні вона, ні її здавна намічені союзники в евентуальному англьо-більшовицькому конфлікті в Европі до такого конфлікту цілковито не підготовані. Ослаблена та розчарована китайськими невдачами вона потребує поважної „передишки“ а може й ревізії всеї дотеперішньої тактики відносно більшовиків, тобто СРСР. І тільки маючи це на увазі, ми зрозуміємо і зможемо собі вияснити нагле поновлення польсько-радянських переговорів про неагресію.

На випадок успішности тих переговорів ми сталиб перед доконаним фактом стабілізації міждержавних відносин на сході Европи, силою якої і наш національний організм дізнав би доймаючого поглиблення його ран. Та про те іншим разом. Несподіваний поспіх заключити договір якраз з польської сторони не зважаючи на дуже великі труднощі, наглядно доказує, що на мирі зі СРСР. залежить не тільки Поль-

дії, але й деяким значним її покровителям.

А до реалізації договору є труднощі двоякого характеру. Одні випливають з принціпіяльного становища СРСР. до Ліги Націй — радянська дипльоматія не бажає собі реєстрації договору в Лізі Націй і не хоче рахуватися з ніякими пактами, що обовязують Польщу відносно Ліги, — а другі випливають з непримиримого становища СРСР. до справи Бессарабії, що дуже тангує приятельські польсько-румунські відносини. СРСР. домагається, щоби Польща проголосила своє *desinteressement* в справі Бессарабії. Чи може Польща зважитися на такий крок?

Попри те є ще й інші труднощі, що повинні диктувати Польщі велику осторожність та оглядність при заключуванні договору про неагресію зі СРСР. До них врахуюємо німецько-радянські взаємини та німецько-радянські обовязуючі договори, що чейже нічого „прихильного“ для Польщі в собі не мають. Якже тоді погодити всі ті суперечні інтереси обох переговорюючих сторін до тої міри, щоби зреалізувати пакт про взаїмну неагресію? Це дуже а дуже важко. І не зважаючи на те всеж переговори поновлюють у приспішеному темпі. Словом у міждержавних відносинах Европи появилися нові струї, що бажають відсунути якнайдалі звисаючий над Східньою Европою віддавна Дамоклів меч, обірвання якого спричинилоб страшний збройний конфлікт двох світів та розіллялоб по цілій Европі нові ріки крівавого лихоліття.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

Конституція (Основний закон)

Української Соціялістичної Радянської Республики.

(Докінчення.)

III. Виборчі права.

Активне і пасивне виборче право мають, незалежно від полу, віри, раси, нації, осідку, тощо, ті громадяни УСРР, яким в день виборів минуло 18 років, а саме: а) всі особи, що добувають засоби до життя продукційною і суспільно-корисною працею, а також особи, що ведуть домашнє господарство, яке забезпечує першим можливість продукційно працювати; б) особи, що перебувають в рядах робітничо-селянської червоної армії; в) громадяни, названі в обох повищих точках, що втратили працездатність; г) чужинці, що перебувають на території УСРР для трудових занять і належать до робітничої кляси, або селянства.

Не мають активного і пасивного виборчого права, хоч і належали би до одної з вище наведених категорій: особи, що користуються найманою працею для зиску; особи, що живуть з нетрудового прибутку, а саме: з відсотків з капіталу, прибутків з підприємств, майна та інш.; приватні крамарі, торговельні і комерційні посередники; ченці і духовенство усіх вір і сект, а також церковні службовці і подібні до них особи релігійних культів, як що ця робота є їхньою професією; службовики й агенти колишньої поліції, жандармів і охоронних відділів, члени бувшого пануючого в Росії дому, а також особи, що кермували діяльністю поліції, жандармерії і карних органів; особи признані душевно хорими або божевільними; особи позбавлені виборчих прав судовим присудом.

ВУЦВК встановляє точно категорії громадян, позбавлених виборчих прав. Він визначає також порядок переводження виборів і участь в них професійних спілок та інших робітничих і селянських організацій.

IV. Бюджет УСРР.

Всі державні прибутки і видатки УСРР складаються на її загальний державний бюджет. До бюджету УСРР входить також державний бюджет Автономної Молдавської Соц. Рад. Республики. Бюджет УСРР входить як самостійна частина до єдиного, державного бюджету Союзу РСР. Загально-союзне законодавство встановляє норми розподілу видатків і прибутків, зібраних на території УСРР на видатки та прибутки загально-союзного бюджету, і бюджету УСРР. ВУЦВК розглядає і затверджує бюджет УСРР на своїй сесії. На випадок неможливости перевести бюджет через Сесію, предкладає його президія ВУЦВК-ту безпосередно органам Союзу РСР на затвердження, а опісля дає доповідь найблищій Сесії ВУЦВК-ту.

Не можна робити ніякого видатку з державної каси, якщо нема на нього кредиту в прелімінарі державних прибутків та видатків, або не видано на нього особливого дозволу законодатними органами УСРР. Всі місцеві прибутки та видатки обєднані в місцеві бюджети в порядку загально-союзного законодавства. Місцеві бюджети розглядають і затверджують відповідні зїзди рад, або виконкоми під загальною контролею відповідних центральних органів. Звіт про виконання державного бюджету затверджує ВУЦВК. На основі союзного та українського радянського законодавства місцеві потреби та видатки покриваєтся з податкових і неподаткових джерел, що складаються на льокальні бюджети.

V. Герб, прапор і столиця УСРР.

Герб УСРР зображений на червоному полі в проміннях сонця золотим серпом та молотом, окруженими вінком з колосків із написом: У. С. Р. Р. Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Державний прапор У. С. Р. Р. складається з полотнища червоної краски (червоно-рожевої), в якого лівому кутку, біля держака вгорі вміщено золоті букви „УСРР“ або напис: „Українська Соціялістична Радянська Республіка“.

Столицею УСРР є місто Харків.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

Українці в Бельгії.

Свято Шевченка в Ліежі.

Liége, 25./III. 1927.

Дня 13. березня ц. р. ліежська „Українська Громада“ відсвяткувала 66-і роковини смерти Тараса Шевченка святочною академією. Побіч гостей українців із цілої околиці Ліежу прибули також запрошені Громадою гості бельгійці і делегації студентських організацій від грузинів, сербів, болгар, жидів і ін.

На програму академії зложилися такі точки: привіт (в українській і французькій мові), реферат в українській і франц. мові (останній був спеціяльно призначений для бельгійців і чужинців для познакомлення їх не лише з нашим найбільшим поетом Шевченком, але й для поінформування про змагання нашої нації), мужеський хор, що відспівав під диригентурою В. Дибы, студ. техніки, вязанку народніх пісень у кладу Ф. Колесси, скрипкове сольо в супроводі фортепяну і деклямації. Правда, академія не мала такої дуже повної і багатої програми, але, як на сили малої „Української Громади“, перший її публичний виступ у Ліежі — академія була вдатна і мала настрій поважний, святочний.

І ще одно. Ця академія дала змогу українцям-емігрантам не тільки віддати честь памяти нашого Кобзаря-пророка, але й розбудила зацікавлення і прихильне відношення до нас серед бельгійських і чужинецьких студентських кругів та стала кличем-гаслом для наших братів-скитальців до організаційного життя в громаді й до єднання розпорошених українських сил для спільної праці на чужині в користь своєї нації.

О. Г.

Український город у Львові.

1914 рік! Століття народин Тараса Шевченка. Галицька Земля святкувала із великим Сокільсько-Січовим Здвигом. Львів, серце краю, забилось як ще ніколи, загуло мов дзвін. Вулиці міста як зібрані потоки. Пливуть ними стрійні, бадьорі ряди

Мих. Рудницький.

З НОВИХ КНИЖОК.

II. Несвоєчасна комедія і дві скромні збірки.

Краще було би промовчати твір, який досить кричить сам за себе і який має видавця, що сам звеличує його небуденною реклямою — від передмови до американських проспектів. Але є книжки, які вдираються силоміць у літературу, немов добродій, що із заболоченими кальошами намагається ввійти до сальону. Їм удається те, що про них забалакають. Коли д-р О. Турянський хотів своєю комедією *) счинити скандал, то це йому в деякій мірі вдалося. Скандал обмежений до одного містечка, якщо в Рогатині є взагалі люди, які можуть почувати себе ображеними таким недотепним памфлетом.

Автор хотів бичем сатири вперіщити нашу інтелігенцію за те, що вона байдужа до книжок і літератури. Предейне завдання, гідне педагога. У пєсі бачимо д-ра І. Василенка, письменника та педагога, якому помагає інший учитель (вибачте: „професор гімназії!“) в боротьбі з місцевими патріотами, що хотять його позбутись усіма засобами, за... страшна річ! — за його ідейну працю в гімназії та літературі. Найкомічніше в цій комедії те, що важко збагнути, чи симпатії автора є теж на боці героя, якого устами він викидає стільки „золотих думок“ про суспільність. Бо врешті тою пєса нагадує безглузду американську фільмову фарсу, де всі кидають на себе напр. тарілкою із сосом, тягнуть себе за обшивку та перекидаються на землі й оплюють. Дієві особи — це менажерія: осли, барани та свині. Ріжниця між ними і героєм така, що вони самі називають себе голосно „зволочю“ і почуваються нею, а герой уважає себе покривдженим генієм. Зрештою — вони подібні, як дві каплі води. Заголовок „Раби“ вказував би, що автор поважно протестує разом із своїм смішним героєм проти такого зачадженого середовища, де родяться такі твори, як ця комедія. Що думати про самокритицизм автора, який дозволяє свому видавцеві попереджувати свій твір прекомічно неграмотною бомбастикою, що починається від слів: „Видавництво „Журавлі“ дізнало чести видати найновіший твір автора „Поза межами болю“, комедію „Раби“. Це є твір поза межами літератури, від якого тхне недугою: „манія грандіоза“. Ніхто не в силі сміятись підчас його лектури, хіба з нього. Єдині оригінальні зерна таланту автора в ньому — це колекція лайок, гідна одного з найрозумніших героїв цієї пєси — свинаря, з професії та світогляду.

Ні! Сміятись таки можна. Книжка, в нагороду за втрачений час, прогайнований на її лектуру, кінчиться голосами критики про першу книжку автора. Читаєте: „Що думає світ Духа про автора „Поза межами болю“. Видавець „Рабів“, чи сам автор бачать більше Духів, як віруючі спіритисти: на 8 цитованих ними Духів 6 є справді невидними тінями! Але пощо аж так реклямувати твори автора, коли, як це бачимо на окладинці „Рабів“, його книжка, заки ще вийшла друком, уже ровійшлась у першім виданні?

„Журавлі“ справді побили світовий рекорд видавничої діяльности.

*

У збірочці мініятур *) Б. Лепкий сказав у двох перших коротко, дискретно, культурно і з гумором про недолю нашої книжки те, що вилилось у Турянського такою довгою лайкою та чванькуватістю в карикатуру власної пози на письменника. Добре є після таких претенсіональних „Рабів“, щоби прогнати несмак, узяти таку непретенсіональну книжечку. Вона дає більше, як обіцює своїм заголовком. Нема в нас письменників, які наслідували би цей дуже сучасний рід літератури, такий поширений нині на Заході: мініятури на один часописний фейлєтон і легке оповідання. Жаль, що Б. Лепкий пише їх тільки як *„intermezzo“* між поважнішою працею. Деякі з них, мережані легкою іронією та сонящним гумором, вартують більше, як груба поважна повість.

Ще більшою несподіванкою буде для вибагливого читача друга маленька збірка нарисів, автором якої є молодий письменник Василь Софронів *). Три мініятурки тут слабші, як решта. Поезія в прозі є небезпечним родом творчости: перехід від лірики до фільософії — вузька та ховзька кладка над прірвою. Зате всі оповідання в цій збірці виявляють справжній талант, незіпсований вірою у вроджену оригінальність чи навіть геніяльність. В оповіданнях почувається свіжість вислову, тонкий інстинкт, коли і про що замовчати. Нагадуються нам мимохіть перші повісти й оповідання Винниченка; ясно, не величиною розмаху, а любовною охотою стежити за тремтінням пристрасти, які стає прокидом нестямної любови життя. Автор, як каже один з його героїв, „закоханий у житті, хоч дивиться на нього з тонкою посмішкою злоби“. Не одно небуденне його порівняння варто би тут навести, якби було на це місце. Історію сільської наймички („Непорочна“) міг би був написати якийнебудь з наших найкращих письменників.

Всі ці прикмети таланту Софронова розбуджують жаль, що перед друком ніхто не виправив авторові кількох прогріхів проти мови, таких частих у Галичині, де поверховна знайомість російської мови поднушає людям щодня враження, що деякі чисто російські слова це наші; напр. слякіть, рельси, більше чим, вялий, упругий, єхидний, страсть, суєвірний, упивний, тусклий, ласка і ласкати в значінні „пестощів“, то-що. Не одно з таких слів попадається і в збірці Лепкого.

Ще одно: видавці могли би в пошани для книжки подбати про перегляд рукописів перед друком, а в друку про кращу коректу, від якої терпить і автор і читач, а навіть вони самі, підриваючи повагу своєї фірми.

---

*) Осип Турянський: „Раби“. Комедія в IV. діях. II. видання. Ст. 155. Рогатин, 1927. В-во „Журавлі“.

*) Богдан Лепкий: „От так собі“. Мініятури. Ст. 129. Львів 1926. В-во „Червона Калина“.

*) Василь Софронів „Грішник“. Нариси. Ст. 104. Львів 1927. В-воо „Червона Калина“.

Соколів, Січовиків, Пластунів, хвилями котяться товпи народу. А всі ці потоки несуться геть, за стрийську рогачку і вливаються в одно велике озеро — в Український Город Сокола-Батька. А там... над Городом гомін, над гомоном прапори, а над прапорами голубе небо і золоте сонце. Всміхаються лиця, зоріють радісно очі, стискаються дружно руки.

Український нарід Галичини здає сам перед собою звіт з довголітньої праці...

Та як булоб можливе це все без власної площі, без власного куска землі, в „нашій" столиці Галицької Землі... Де злетілись би оті стрійні ряди руховиків, де сплились би оті непроглядні товпи народу?

І тоді стало всім ясно, яка велика річ мати свій власний майдан у столиці. А ще такий майдан, як Сокола-Батька. Найкращий, найбільший, найліпше положений з усіх...

На протязі літ був він осередком спортового і руханкового життя Галичини, був грудьми, без яких Львів, а за ним і край, дихнутиб не могли. Гордиться ним кожний свій, завдрим оком споглядає на нього кожний чужий. Великий майдан у великому місті — це скарб, скарб неоцінений для живої і здорової нації. А всеж він, цей великий Український Город, ще не цілий наш.

Старшина Сокола-Батька в 1911 р., коли тільки трапилась щаслива нагода купна майдану, не надумувалася довго. Тодішній голова Сокола-Батька, проф. Іван Боберський, невсипущими заходами при допомозі гуртка щирих для сокільської ідеї громадян — довів до того, що кількох богатших українців з львівського громадянства зложило свої гроші, щоби не пропало велике діло. Старшина Сокола-Батька надіялася всенародніми жертвами сплатити відтак чимскорше усіх спільників. Тому відкликалась зараз до всього народу за жертвами на сплату довгу. Нарід зрозумів вагу діла і з найдальших кутів, з найбідніших хат поплили датки на велику ціль. На жаль світова війна перервала наплив жертв. Ледви третина Українського Городу заплачена і віддана до вжитку Сокола-Батька, а з ним і цілого народу. А чекає на купно ще раз стільки землі, як її Сокіл-Батько тепер має, бо дотеперішній в сокільських руках майдан рішучо за малий — навіть на вправи української шкільної молоді з усіх львівських шкіл. І вже крайна пора побільшити нам його через викупно щонайменше 4 моргів землі побіч того, що вже маємо, і то чимскорше, бо деякі спільники цілого майдану якраз під теперішню хвилю дають нам дуже корисні умовини до викупна. Отже ми — хоч не це великого капіталу, бо кількох тисяч долярів, потреба — взялися за це важке діло, бо віримо і надіємося, що жертвенність усіх українців — деб вони не жили — допоможе здійснити наші необхідні, неминучі змагання.

Українці-Громадяни! Старшина Сокола-Батька звертається до Вас з покликом: ми мусимо ще в році 1927 викупити те, що для українського життя у Львові доконче потрібне. Ми не сміємо сумніватися, що буде інакше, коли кожда свідома одиниця дасть одноразову, по своїм силам **якнайбільшу жертву**.

Українці! Де Ви не жилиб і де не перебувалиб, відозвіться на **поклик до великого діла**. Нехай серед княжого Львова **стане вічний і незнищимий памятник сили, волі і зорганізованости Українського Народу**.

В найдальшій закутині Рідної Землі, чи чужої сторони, складайте самі, агітуйте і заохочуйте інших до складання жертв на „Український Город" у Львові.

Передавайте це письмо з рук до рук, з хати до хати. Читайте його тим, які самі непрочитають. Щоб слова того письма запали в серце всім, хто почуває себе членом великої української сімї, хто живе її радощами і смутками.

Імена жертводавців записані будуть у нашій „Золотій Книзі" Жертв на Український Город у Львові, а память про них святою буде в серцях поколінь, які набиратимуть сили на ньому.

Віримо, що **недалека та хвиля, коли найкращий майдан Львова буде справді свій, вільний від довгу, а його власником Нарід цілий**. Тільки враз як один, негайно і щиро...

Жертви на „Український Город" пересилати накежить (найкраще в долярах) до Центробанку у Львові, Ринок ч. 10, — I. поверх (дім „Просвіти") на книжечку щадн. ч. 7997. — Гаразд!

Львів, 10. березня 1927.

Старшина Сокола-Батька".

Поважне положення на Балкані.

Білгород, 30. березня 1927.

Переговори европейських кабінетів у справі югославянсько-італійського конфлікту станули на мертвій точці. Югославія в ноті до великих держав зазначила, що альбанська мобілізація вимагає забезпеки кордонів із боку Югославії.

„Време" повідомляє, що на кордоні СХС. сконцентровано ватаги комітаджів. В Альбанії змобілізовано 13 річників. До Ельбасану прийшли гармати.

Льондон, 30. березня 1927.

Англійському полковникові Стернінґові доручено розглянути положення на північному кордоні Альбанії.

Париж, 30. березня 1927.

„Матен" довідується, що анкетна комісія в справі балканського конфлікту складатиметься з військових техніків і творитиме постійну контрольну організацію. „Пті Парізієн" повідомляє, що Італія домагається, щоб анкетна комісія перевела слідство не лише на кордоні, але також на цілій території СХС., а навіть в арсеналах і військових магазинах.

Льондон, 30. березня 1927.

Кореспондент „Дейли Мейл" у Тірані повідомляє, що військові приготовання по обох боках кордону здержано, але небезпеки ще не усунено.

Грізне положення чужинців у Китаю.

Льондон, 30. березня 1927.

З Ганкоу повідомляють, що положення чужинців, а передовсім англійців, наслідком агітації комуністів сталося невиносиме. Кількох англійців, а навіть американський консуль мешкають на побережі, щоби в критичній хвилі відїхати. Чужинні банки замкнули свої бюра. Посли Злуч. Держав, Англії, Франції і Японії у Пекіні відбули нараду в справі останніх подій у Нанкіні. Ухвалили оголосити спільну заяву про становище їх урядів. Чанґ-Тсо-Лін обговорював із представниками закорд. посольств справу охорони чужинців у півн. Китаю. Він думає, що співпраця закордону з китайським урядом для поборювання більшовизму є можлива.

Льондон, 30. березня 1927.

З Шанґаю наспіла несправджена вістка про навязання переговорів між Чанґ-Тсо-Ліном і Чанґ-Кай-Шеком.

Самозбивство у воєвідстві.

Львів, 31. березня 1927.

Вчора пополудні в будинку воєвідства застрілився із рушниці 52-літній Иосиф Мазонь, возний Відбудови при вул. Баторія. Мазонь прийшов до воєвідства до своїх знакомих і там трьома вистрілами з старої російської рушниці позбавився життя. Причиною самогубства була редукція; поміж кола кажуть, що нервова недуга. Мазонь осиротив жінку і четверо дітей.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·91—8·92, канадійський долар 8·88—8·88 і пів.

---

†

Лікар ветеринарії

Володимир Біликевський

ветер. інспектор львівського воєвідства, по довгій і тяжкій недузі помер дня 30. березня 1927 р. в 61 р. життя.

Похорони відбудуться в пятницю, дня 1. квітня ц. р., в 5. год. попол. з дому жалоби при вул. Збаражській ч. 6. на Янівський цвинтар, на який запрошує свояків, знакомих і товаришів горем прибита **Рідня**.

НОВИНКИ.

— **Відгомін українсько-польської війни 1919 р.** Дня 29. березня ц. р. перед львівським V. сенатом відповідав Іван Лепак із села Раковиц (пов. Ярослав), обвинувачений в убивстві українського дезертира. Лепак, як полевий жандарм української армії, мав у селі Сайкові (біля Бучача) службу ще з двома товаришами. Одного вечера побачив у Сайкові двох дезертирів (таки з того села): Василя Таньчука і Степана Оприска. Оба дезертири, як побачили патрулю, пустилися втікати. Жандарми стали [illegible] і Лепак убив Таньчука. Після переведеної розправи признано Лепака винуватим убивства й засуджено на три місяці вязниці.

— **Ще про „moraz zadwórzański"**. Пишуть нам: З істеричним розмахом проектований змаговий марш з Задвіря до Львова в дні 19. березня визискали поляки дуже добре, виганяючи українське селянство при помочі наказних війтів і поліцаїв, щоб показати *„samorzutną"* охоту і запал українців до польських парад і маніфестацій. Та вже годі збагнути, яким чином наші орхестри в Чижках, Малехові і Винниках вважали за вказане взяти участь у тому польському святі. Найяркіше відбиває тут орхестра з Миклашева, яка виступила навіть з українською таблицею і в стрілецьких одностроях (!), під омофором нач. громади і команданта „паньствовоі поліції". Добірне товариство — нема що казати! **Свій.**

— **Важне для емеритів(ок).** У доповнення нашої вістки, поданої недавно в „Ділі", додаємо, що всякі вдовиці по урядовцях чи по священиках, що побирали свої платні з державної каси від жовтня 1923 до лютого 1924 р., можуть одержати вальоризацію (доповнення) тої платні. В цій [illegible] внести коротку просьбу дво. Скарбової Палати (відділ емеритальний) у Львові, вул. Рутовського ч. 13, подаючи в ній число чеку і число конта зі свого почтового реверсу, на який побирають платню.

— **Нещасливі випадки.** 24-літня служниця Анна Каспрук (Клепарівська 10) напилася сильної отруї і лежить тепер у шпиталі. — Біля ставу на Залізній Воді найдено тіло невідомого мущини з ознаками сильного затроєння. Його перевезено теж до шпиталю. — Особовий поїзд ч. 1326, що їхав з Хирова до Загіря, переїхав уночі недалеко стації Устіяново-вої Анну Вольну, жінку місцевого господаря. Той самий поїзд переїхав тої самої ночі біля села Луквиця 17-літнього робітника Иосифа Кутеру, що працював у Куртаку в Луквиці. Як Вольна, так і Кутера згинули на місці.

— **Михайло Голинський** виступить у неділю, 3. квітня ц. р. в опері Монюшка „Галька" на сцені львівського міського театру по полудні в год. 3. Співатиме партію Иоптка.

— **Гарний вік.** У Семіреченську, в центр. Азії недалеко монгольської границі експедиція [illegible] найшла частини кістяка

Відгуки дня.

Отаман Воєвідка.

Хто був на війні, тому тяжко не вірити в призначення. Буває так, що хтось перейде найстрашніші бої, перебуде найбільш небезпечні недуги, вийде з найбільш безвихідних ситуацій на те, щоб серед якихсь зовсім невинних обставин стратити життя.

Скільки моїх товаришів, скільки моїх знакомих діждалося такої долі!... Щораз приходить то один то другий на гадку і бачиш, з якою залізною неминучістю ішов кожний з них на стрічу своєму призначенню.

А вже ніхто так, як отаман УГА. Ярослав Воєвідка.

Сім літ минуло отсе 28. березня, як згинув він від кулі пяного большевицького комісаря. Не серед грохоту ґранатів, не серед метушні рукопашного бою, а серед тиші малої залізничої стації на Великій Україні. Стріл, який позбавив його життя, був одинокий, що пролунав тоді в околиці цілій.

Прикрив той стріл чорним серпанком цілу Галицьку Армію, бо Воєвідка вкривав її цілу не раз і не двічі славою і честю.

Хтож із галицьких вояків не знав оттого славного гармаша?!

Бачили вони його і під Львовом на початку Визвольної Війни, бачили і весь час відвороту та наступу в Галичині, бачили і на просторах Правобережжя.

І я його бачив та подивляв, бо мав честь служити з ним в одній бриґаді — Бриґаді УСС.

Грудень 1918.

Поляки напирають на Ляшки, маючи за опору кістярню на Френелівці. Весь час підвозять з міста резерви і обсаджують недалекі горбки. Наша піхота, не получена з батерією гармат телефоном, не має змоги швидко повідомити її. Охлялий на коні чвалує до неї стрілець. Не минає й пів години, а вже командант батерії зявляється на спіненім коні біля окопів. За ним розтягають телефон і вже лучба наладжена.

Командант — Ярослав Воєвідка.

Луки брів зійшлися над очима, уста нервово затиснені.

Але голос, але накази!

Запищав полевий телефон раз і другий. В окопах усе завмерло, притаїло дух.

Воєвідка з далековидом на висуненім горбку.

Гуркнуло за ліском раз-по-разу і понад окопи шибнули чотири стрільна.

Там, де ворог найбільш загніздився, показалися чотири хмарки.

Шрапнелі — мірники віддалі.

Маленька поправка і вже знову стріли і вже чорні клуби диму та пороху. Ґранати!...

А на полі шматки людських тіл, зброя, є останки скорострілів.

Пів години і вже тиша і вже безпечно від сторони Френелівки.

Дунаїв 1919.

Ворог у житах закопався. Серед золота збіж ледви замітна стяжка чорних окопів.

Воєвідка вже полковим гарматнього полку УСС.

Двацять гирл плює залізом на його наказ. Двацять гостинців летить зі свистом на його кивок.

А там серед золота збіж — пекло. Метер за метром чорної стяжки що раз підлітають угору.

Не видержали — подались.

Бережани 1919.

Воєвідка командантом гарматньої групи. 32 гармати повинуються йому.

А кожний стріл — не на вітер.

А він сам спокійний, скуплений. Тільки брови луком над очима, тільки уста стиснені нервово.

І так усюди і так усе в безконечних боях зі своєю бриґадою.

Не чіпалась його ні куля вража ні шабля.

...Твої брові золоті
Мечі не рубають
І гострії вражі стріли
Помимо літають!...

Літав він орлом на своїм улюбленім коні по боєвім полі, не вважаючи на небезпеку, що чаїлась на кожному кроці.

Отамане славний! Не думав Ти навіть що від того Твого любимця-коня Тебе смерть чекає. Ходило за Тобою призначення і шептало, як говорив Віщому Олегові — ворожбит:

Що Твій кінь

„...То спиниться як камінний
Як вудила здвинеш.
А все таки ти від нього,
Ти від коня згинеш..."

В ясну весняну днину на малій стації Великої України, пяний большевицький комісар забажав Твого коня боєвого, який з Тобою стільки перейшов.

Ти не хотів дати і згинув від пяної кулі.

Рознесли на куски твойого вбийника стрільці Твої — товариші боїв славних

Але життя Твого не могли повернути

Поховали в сиру землю глибоко і заплакали.

А з ними заплакала ціла Армія, покрившись чорним серпанком смутку, так як Ти, Отамане, покривав її нераз славою і честю.

Галактіон Чіпка

великанського дінозавра, якого вік обчисляють на... 3 міліони літ!

— **Світова всячина.** Після великих труднощів удалося зробити статистику населення в Мароку, де „маври“ вважають гріхом рахувати щонебудь, що вийшло з рук Аллага; є там їх 4 міл., а крім того 167.000 жидів, 66.000 французів і 37.000 інших чужинців. — Румунське міністерство почт видає нову марку в память... вибуху війни. — Моравське місто Знаїм святкує цього літа 700-ліття свого істнування. — У Празі пущено на ліцитацію підприємство, яке ще не істнує: ресторан, який щойно будується. Його власник проголосив банкротство. — Найбільший фільмовий комік Чарлі Чаплін, переживши трагедію розводу, таки пробує ще погодитися зі своєю жінкою, яка стримала свою розводову скаргу. — В Ню-Йорку продадуть на ліцитації оригінальну партитуру Вагнера „Золото Рейну“, за якою довго шукали.

— **Двигнім жертвенність.** Голосний шум за реформою шкільництва повинен би у всіх верствах українського громадянства розбудити заінтересування справами виховання. З заінтересуванням повинніби йти в парі не тільки словесні поради, але й матеріяльні засоби. На жаль дотепер цього не видно. Тому з цим числом „Діла“ розсилаємо чеки „Рідної Школи“ для використання при пересилці датків на справи шкільництва й виховання. При цьому звертаємо увагу українського загалу, що датки напливаючі для „Рідної Школи“ не стоять у ніякому відношенні до потреб інституції. Слушні вимоги громадянства можна буде тільки тоді як слід виповнити, як жертвенність на справи виховання збільшиться і щодо скількости жертводавців і щодо висоти датків. Тому прохаємо використати складанку на пересилку не тільки свойого датку, але й подбати про приєднання інших прихильників. Зокрема звертаємо ще увагу на „**Фонд Будови**“ при Головній Управі, який має покрити видатки на здвигнення чи викінчення будівель для приміщення шкіл „Рідної Школи“. Хто призначував би свій даток окремо на цей фонд, зволить на складанці вгорі зазначити „Ф. Б.“. — Головна Управа „Рідної Школи“. 1—1

Господарка народнім добром.

Доповнення до звіту про процес п. Черкавського проти радника І. Лісковацького.

В передостанньому числі „Діла“ подали ми коротенькі відомости про процес б. наказного комісаря Народнього Дому Л. Черкавського проти радн. І. Лісковацького і всі майже важніші доказові внесення оборонця обвинуваченого в часі його господарки майном Нар. Дому. Нині хочемо доповнити цей звіт ще зізнаннями самого обвинуваченого радн. І. Лісковацького, що мають не малий політичний інтерес та кидають яске світло на використовування деякими польськими чинниками майна Нар. Дому в чисто політичних цілях.

Злощасна господарка б. ком. Черкавською стала літом минулого року такою голосною, що львівське воєвідство зарядило 18. жовтня м. року її ревізію. По переведеній ревізії львівська „Газета Поранна“ принесла нотатку, що в господарці Нар. Дому ніяких надужить нема і що ревізія була наслідком боротьби між старим бувшим комісаром Нар. Дому Лісковацьким і тодішнім ком. Черкавським. На цю нотатку помістив радн. І. Лісковацький спростування в тійже газеті, в якім ствердив, що ревізія господарки Черкавського була спричинена не ривалізацією між старим і новим комісаром, а голосними вістками про марнотравство урядуючого тоді комісаря. Вісти ті були того рода, що особи, які дорожили народнім добром, не могли рішитися, чи для усунення нефортунної господарки успішніше булоб віднестися до маршала Пілсудського, як премієра міністрів, чи до прокураторії при окружнім карнім суді у Львові.

Тим спростуванням образився тодішній ком. Л. Черкавський і подав на І. Лісковацького скаргу до суду.

Про формальну сторінку розправи ми писали в попередньому звіті. Подаємо тепер зізнання, що їх зложив на суботішній розправі обвинувачений. Він заявив, що до вини не почувається, бо п. Черкавського нічим не образив, а те, що написав в своєму спростуванні в „Газет-і Поранн-ій“, за що його обвинувачує п. Черкавський, не є ніякою образою, тільки сконстатуванням фактів, на які дасть докази правди.

На дальші питання обвин. Лісковацький подав, що в 1921 році іменовано його комісаром „Народнього Дому“ у Львові під тою умовою, що то не буде довго тривати, тільки до реактивування передвоєнної управи „Нар. Дому“. Тимчасом польський уряд з реактивуванням „Нар. Дому“ не спішився, комісарство обвинуваченого продовжалося з року на рік і протягалося чотири роки, не зважаючи на те, що за реактивування „Нар. Дому“ старалися не тільки члени розвязаного інституту „Н. Д.“, але також обвинувачений в часі свого комісарства, в часі котрого повстала кліка людей, що була проти відновлення управи „Нар. Дому“ а за встановленням комісаром п. Черкавського. Обвинувачений знає з віродостойного джерела, що в наслідок старань тої кліки з п. Черкавським на чолі з Варшави приїхав до тодішного львівського воєводи Зімного сам директор департаменту м-ва внутр. справ п. Рутковський, що в імени віцеміністра Ольпінського старався призначити комісаром „Нар. Дому“ п. Черкавського. Воєвода Зімний сказав п. Рутковському, що скорше зрезигнує з воєвідства, чим пристане на заміну Лісковацького Черкавським, бо не може віддати народнього майна, яким є „Нар. Дім“, в управу особі, до котрої не має довіря.

Незадовго потім наступила зміна в львівськім воєвідстві. На місце Зімного став д-р П. Гарапіх. Акція кліки за Черкавським відновилась. Обвинувачуваний, бачучи це все і втративши надію на реактивування легальної управи, вніс 12. березня 1925 р. на руки п. воєводи Гарапіха димісію з комісарства „Н. Дому“. Та воєвода не міг тоді сам її приняти, бо радн. Лісковацького назначило комісаром мін. внутр. справ і тому тільки воно могло його звільнити. А заки до того прийшло, справа затягнулася ще один рік.

За той час кліка не переставала добиватися і в Варшаві і у Львові назначення комісаром „Н. Дому“ п. Черкавського. Воєвода Гарапіх довший час противився назначенню п. Черкавського і предложив навіть письменне справоздання, в котрім представив п. Черкавського як людину невідповідну на комісаря такої поважної інституції, як „Нар. Дім“ у Львові. Але поплечники і покровителі п. Черкавського не дали за виграну і постаралися про те, що міністерство внутр. справ вкінці звільнило 17. березня 1926 р. радн. Лісковацького з комісарства і поручило воєводі іменувати на його місце комісаром другу людину, котра давала би запоруку, що буде заряджувати „Нар. Домом“ добросовістно і правильно.

Як довідалась про те кліка, ласа на „Народній Дім“ у Львові, стала напирати ще сильніше на воєводу, щоби назначив комісаром „Нар. Дому“ не кого іншого тільки Льва Черкавського, за котрим особливо сильно інстанціонували у воєводи: презес вшехпольської організації у Львові адвокат д-р Ґодлевський, посли Заморський, Лушевський і інші. Кліці п. Черкавського удалося навіть позискати для себе самого маршалка сойму, п. М. Ратая до тої міри, що Ратай написав до воєводи Ґарапіха приватного листа за Львом Черкавським. Офіціяльно отже поручено воєводі іменувати комісаром „Нар. Дому“ людину, котра давала би поруку, що добросовісно і правильно буде заряджувати „Народнім Домом“, а приватно назначити комісаром тільки п. Черкавського, що обвинувачений Лісковацький знає позитивно із варшавського джерела.

Коли п. Черкавський став таким чином комісаром „Нар. Дому“ і показав, як то він уміє заряджувати народнім майном, вся староруська й українська суспільність прийшла до пересвідчення, що п. Черкавський поставлений комісаром на те тільки, щоби допровадити „Нар. Дім“ до цілковитої руїни. Але обвинувачений Лісковацький хоче доказати на судовій розправі, що він в то не вірить, щоби покровителі п. Черкавського були настільки безсовісні і щоби при допомозі п. Черкавського хотіли знищити „Нар. Дім“.

Потім забрав голос оборонець Лісковацького д-р Двериіцький. Він предложив трибуналові оригінал статуту „Нар. Дому“ і польський переклад відповідних його артикулів, в котрих сказано, на які цілі призначене майно „Нар. Дому“, то є на культурно-просвітні, а не інші. Потім подав на письмі доказові внески, про які ми писали.

Крім доказових внесків, які ми подали в попередньому звіті, предложив д-р Двериіцький трибуналові ще примірник „Слова Польского“, в якому Л. Черкавський видрукував своє спростування на роблені йому прилюдно закиди і заплатив за те непотрібно 750 зол. з каси „Нар. Дому“.

По Двериіцькім забрав слово заступник приватного обвинителя адв. д-р Маріян Глушкевич і заявив, що він противиться допущенню предложених Двериіцьким доказів правди, буцімто господарка комісаря Черкавського була нефортунна, бо п. Черкавський не сам заряджував „Нар. Домом“ а разом з прибічною радою, так, що на все, що робив, була ухвала тої ради. На доказ того предкладає трибуналові покликати на свідків членів прибічної ради: радн. суду М. Третяка, адв. д-ра Лисяка, емер. урядовця воєвідства Р. Турчмановича і митового урядника М. Бачинського. Дальше може предложити трибуналові письмо лікаря д-ра Гриневецького, подане в „Нар. Дім“, на доказ, що господарка попередника Черкав. — Лісковацького була нефортунна. Д-р Гриневецький пише, що найшов у бурсі „Нар. Дому“ по Лісковацькім страшні відносини, „урогаґйонце вшелькім вимогом і пшепісом ґіґієни“ і тому Черкав. хотів продати доми, щоби за одержані гроші привести до порядку бурсу. Якщо показалось би, що бодай сота часть пороблених обвинуваченим закидів приватному обвинителеві правдива, то він перший відступить від обвинувачення. Та д-р Глушкевич переконаний, що всі закиди безпідставні. А вже неправда, буцім п. Черкавський був усунений з комісарства за марнотравність чи розтрати, тільки він сам зрезиґнував. А що його господарка була як найліпша, доказом є письмо воєводи Ґарапіха, в якім воєвода висказує п. Черкавському похвалу й подяку за сумлінну управу „Нар. Домом“.

По промові д-ра Ґлушкевича забрав слово д-р Двериіцький і попросив трибунал запротоколувати заяву д-ра Ґлушкевича, що обвинитель відступить від обвинувачення, якщо в закидах обвинуваченого виявиться сота частина правди. Дальше противиться покликанню на свідків запропонованих д-ром Ґлушкевичем членів „байрату“, котрих п. Черкавський ставив звичайно перед доконаний ним факт, а потім вимагав від них ухвали *post festum*. І тому ставить внесення, щоби замість свідків зажадати протоколів засідань управи „Нар. Домом“ за весь час комісарства Черкавського.

Щодо резиґнації то Двериіцький вірить, що п. Черкавський просив про звільнення, але просив щойно тоді, як їздила до Варшави депутація з меморіялом в справі марнотратної господарки Черкавського і після того, як з Варшави приїздив до Львова делеґат маршалка Пілсудського з порученням усунути Черкавського. Сталося то щойно тоді, як у львівськім воєвідстві сказали Черкавському податися до димісії. Щож до похвали й подяки пана воєводи пану Черкавському, то ми знаємо ціну таких подяк. Їх вартість подібна до свідоцтва тої слуги, котру відправляє пані, а якій не може написати на свідоцтві нічого злого, хоч би вона була найгірша.

По промовах адвокатів трибунал пішов на нараду і допустив усі внесення обвинителя і обвинуваченого, крім внесення д-ра Двериіцького покликати на експерта інжинера радн. домен Левицького щодо проданих Черкавським дубів і крім внесення д-ра Глушкевича щодо предложення трибуналові похвали і подяки воєводи п. Черкавському.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру:

Томашів Любельський:

Четвер 31. III. — Вій.

Переорґанізований на правдивих кооперативних основах Новий Український Театр вже від місяця дає вистави по всіх більших містах і тішиться великим успіхом. Репертуар Театру побільшено о кілька нових штук. Особливу увагу звернув Театр на сторону декораційну і ґардеробу. Вже закінчені арт. художником п. Боровиком нові декорації на „Ревність“, „Базар“ і „Сім повішених“. Зроблені заходи, щодо сформування орхестри. Є вже заанґажованих 6 осіб. Режісерію проводить відомий артист п. М. Бенцаль. Адміністративною ділянкою керує адміністратор П. Карабіневич. 1818 3—8

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає **Василь Мудрий.** Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10.